

Sygn. akt III UK 193/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M.K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do renty socjalnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 lipca 2019 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 stycznia 2018 r., sygn. akt III AUa [...]/,

- 1. oddała skargę kasacyjną,**
- 2. nie obciąża M.K. kosztami pełnomocnika organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2018 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania M.K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 16 września

2016 r., sygn. akt IV U [...], oddalającego odwołanie M.K. od decyzji organu rentowego z dnia 15 grudnia 2015 r., w której ZUS Oddział w S., na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. 2013 r., poz. 982 ze zm.) oraz przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. 2015 r., poz. 748 ze zm.) odmówił M.K. prawa do renty socjalnej na dalszy okres, bowiem komisja lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 20 listopada 2015 r. nie stwierdziła u niego całkowitej niezdolności do pracy.

W sprawie ustalono, że M.K. (ur. 13 sierpnia 1995 r.) na podstawie decyzji organu rentowego z 9 grudnia 2013 r. był uprawniony do okresowej renty socjalnej od 1 października 2013 r. do 30 listopada 2015 r. W dniu 21 października 2015 r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do renty socjalnej na dalszy okres. Rozpoznając ten wniosek organ rentowy skierował ubezpieczonego na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z dnia 5 listopada 2015 r. uznał wnioskodawcę za nadal całkowicie niezdolnego do pracy do dnia 30 listopada 2016 r., zaznaczając, że niezdolność ta pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole. Z uwagi na zgłoszony przez organ rentowy zarzut wadliwości w/w orzeczenia, sprawa została przekazana do rozpoznania komisji lekarskiej ZUS, która po przeprowadzeniu badania rozpoznała u M.K.: nieodróżnicowaną chorobę tkanki łącznej – obserwacja w kierunku tocznia układowego, po przebytych zaostrzeniach w lipcu 2015 r., spondyloartropatię młodzieńczą (bez istotnej dysfunkcji, bez aktywności zapalnej), chorobę Hashimoto (leczoną substytucyjnie), a także padaczkę (w przeszłości, obecnie bez napadów). Orzeczeniem z dnia 20 listopada 2015 r. komisja lekarska ZUS nie uznała ubezpieczonego za całkowicie niezdolnego do pracy. Orzeczenie to stało się podstawą wydania zaskarżonej decyzji z dnia 15 grudnia 2015 r. odmawiającej ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej.

Sąd drugiej instancji podkreślił, że istota sporu sprowadzała się do ustalenia stopnia niezdolności ubezpieczonego do pracy. Jedynie bowiem ustalenie, że odwołujący się jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, przy spełnieniu kolejnych przesłanek, dawałoby mu podstawy do przyznania prawa do żądanego świadczenia.

W tej kwestii Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy o specjalnościach adekwatnych do schorzeń ubezpieczonego, tj. biegłych z zakresu kardiologii i endokrynologii oraz neurologii. Biegli lekarze: kardiolog-endokrynolog M.O. oraz neurolog P.W. w opinii łącznej z dnia 5 kwietnia 2016 r. rozpoznali u wnioskodawcy m.in. niezróżnicowaną chorobę tkanki łącznej i w uzasadnieniu tej opinii stwierdzili, że nie posiadają wiedzy, żeby ocenić wpływ tej choroby na sprawność organizmu. Biegli zasugerowali zasięgnięcie opinii biegłego z zakresu reumatologii, posiadającego wiedzę niezbędną do dokonania takiej oceny. Sąd Okręgowy nie uwzględnił wniosku ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu reumatologii.

Sąd drugiej instancji uznał jednak zawarty w apelacji wniosek w tej sprawie za uzasadniony i dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza reumatologa oraz biegłego lekarza psychiatry i biegłego psychologa. W opinii łącznej z dnia 13 czerwca 2017 r. biegli: lekarz reumatolog C.W., lekarz psychiatra J.U. i psycholog N.W. wskazali na aktualne funkcjonowanie intelektualne wnioskodawcy w granicach inteligencji niższej niż przeciętna; funkcjonowanie społeczne adekwatne do poziomu funkcjonowania intelektualnego; możliwość nieznacznego osłabienia procesów poznawczych na skutek zmian organicznych w CUN; brak upośledzenia umysłowego (funkcjonowanie intelektualne w granicach inteligencji niższej niż przeciętna); zaburzenia emocjonalne (adaptacyjne) o łagodnym przebiegu; dyskretne dysfunkcje organiczne OUN bez istotnego wpływu na codzienne funkcjonowanie; niezróżnicowane zapalenie stawów w okresie remisji klinicznej. W ocenie biegłych rozpoznane przez nich schorzenia na obecnym etapie ich rozwoju czynią M.K. częściowo niezdolnym do pracy. Biegli podkreślili, że brak jest obecnie całkowitej niezdolności do pracy w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałej przed ukończeniem 18 roku życia. W uzasadnieniu tej opinii biegły lekarz reumatolog stwierdził, że po zapoznaniu się ze zgromadzoną dokumentacją medyczną, a także po przeprowadzeniu wywiadu i badania wnioskodawcy nie znalazł podstaw do uznania go za osobę całkowicie niezdolną do pracy z powodu chorób narządu ruchu, zarówno obecnie, jak i w przeszłości. Obraz kliniczny niezróżnicowanego zapalenia stawów u wnioskodawcy jest stabilny, dobrze odpowiada na stosowane leczenie i dotychczas nie spowodował uszkodzenia

funkcji narządu ruchu. Zdaniem biegłego lekarza reumatologa ubezpieczony wymaga systematycznej kontroli lekarskiej, farmakoterapii i okresowych badań laboratoryjnych.

Sąd Apelacyjny – uwzględniając zarzuty odwołującego się do dokonanej przez biegłych (głównie przez biegłego lekarza reumatologa) oceny wpływu rozpoznanej u niego niezróżnicowanej choroby tkanki łącznej – tocznia rumieniowatego układowego – przeprowadził dowód z opinii Kliniki Reumatologii i Układowych Chorób Tkanki Łącznej Uniwersytetu Medycznego w [...]. W opinii tej Kliniki z dnia 4 października 2017 r. biegli podnieśli, że w czerwcu 2015 r. rozpoznano u wnioskodawcy niezróżnicowaną układową chorobę tkanki łącznej. Od tej pory stosuje on glukortykoidy w różnych dawkach zależnych od aktywności choroby oraz chlorochinę lub hydroksychlorochinę. Od 2016 r. ubezpieczony spełnia kryteria rozpoznania tocznia rumieniowatego układowego (zapalenie stawów, nawracające zapalenie osierdzia, zmiany skórne, padaczka, zaburzenia funkcji poznawczych, małopłytkowość, obecne przeciwciała przeciwjądrowe, anty-dsDNA, obniżony poziom składowych dopełniacza). Ubezpieczony ma ponadto limfadenopatię i splenomegalię, które mogą należeć do obrazu choroby. Biegli stwierdzili, że z uwagi na rozpoznanie tocznia rumieniowatego układowego wnioskodawca ma przeciwwskazania do pracy fizycznej. Zaburzenia pamięci i innych funkcji poznawczych, które mogą być konsekwencją tocznia układowego, znacznie utrudniają pracę umysłową, przyswajanie wiedzy, zdobycie zawodu. Na obecnym etapie doświadczenia zawodowego wnioskodawca nie jest zdolny do pracy. W opinii uzupełniającej z dnia 18 października 2017 r. biegli lekarze z powołanej wyżej Kliniki podnieśli, że M.K. spełnia obecnie kryteria rozpoznania tocznia rumieniowatego układowego. Obraz tej choroby od listopada 2015 r. jest stabilny. Podkreślili, że jest ona chorobą wielonarządową, przewlekłą i nieuleczalną. Najczęściej przebiega ona z okresami remisji i zaostrzeń. Dalszy przebieg choroby u M.K. jest nie do przewidzenia. Czynniki, które mogą indukować zaostrzenia choroby są m.in. stres, promieniowanie ultrafioletowe, infekcje. Zdaniem biegłych różnorodność objawów klinicznych tocznia układowego, przebieg choroby trudny do przewidzenia oraz możliwe czynniki zaostrzające przebieg choroby, mogą utrudniać choremu wykonywanie prac fizycznych, jak i niektórych prac umysłowych, ale nie

umożliwiają całkowicie wykonywanie pracy. Zdaniem biegłych stan zdrowia M.K. uległ częściowej poprawie w stosunku do okresu orzeczonej całkowitej niezdolności do pracy (1 października 2013 r. – 30 listopada 2015 r.). Ubezpieczony od 1 grudnia 2015 r. do chwili obecnej jest częściowo niezdolny do pracy. Biegli z Kliniki Reumatologii i Układowych Chorób Tkanki Łącznej Uniwersytetu Medycznego w [...] w opinii uzupełniającej z dnia 13 listopada 2017 r. w pełni podtrzymali swoje stanowisko przedstawione w opiniach z dnia 4 i 18 października 2017 r. i stwierdzili, że M.K. od dnia 1 grudnia 2015 r. do chwili obecnej jest częściowo niezdolny do pracy z przyczyn reumatologicznych.

Sąd drugiej instancji w pełni podzielił wydane w toku postępowania apelacyjnego opinie łączną biegłych: lekarza reumatologa C.W., lekarza psychiatrii J.U. i psychologa oraz opinie (zasadniczą i dwie uzupełniające) Kliniki Reumatologii i Układowych Chorób Tkanki Łącznej Uniwersytetu Medycznego w [...]. Opinie te zostały wydane przez biegłych posiadających wieloletnie doświadczenie w leczeniu schorzeń w zakresie ich specjalności medycznych oraz dorobek naukowy. Wnioski wydanych przez tych biegłych oraz Klinikę opinii są stanowcze, jednoznaczne, szczegółowe, logiczne i przekonująco uzasadnione. Opinie te należy ocenić również jako rzetelne, bowiem zostały one oparte na wynikach przeprowadzonych badań bezpośrednich wnioskodawcy oraz na wynikach wnikliwej analizy dostępnej dokumentacji medycznej. W uzasadnieniach opinii biegli przekonująco wykazali na czym polega poprawa stanu zdrowia M.K. w stosunku do tego stanu z okresu, w którym miał on ustalone prawo do renty socjalnej (okres od 1 października 2013 r. do 30 listopada 2015 r.). Opinie te są zgodne z opinią biegłych lekarzy: kardiologa-endokrynologa i neurologa, wydaną w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji.

W związku z tym, że przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe jednoznacznie wykazało, że wnioskodawca nie spełnia przesłanki ustalenia prawa do renty socjalnej określonej w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, brak jest podstaw prawnych do przyznania ubezpieczonemu prawa do spornego świadczenia.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołujący się zaskarżył skargą kasacyjną – skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W ramach pierwszej podstawy kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) zarzucono błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 4 ustawy o rencie socjalnej przez uznanie, że całkowita niezdolność do pracy odnosi się do każdej pracy, również pracy w warunkach specjalnych z uwzględnieniem niepełnosprawności i ograniczeń osoby niepełnosprawnej i chorej, co w efekcie doprowadziło do uznania, że skarżącemu nie przysługuje prawo do renty socjalnej wobec rzekomego braku spełnienia przesłanki całkowitej niezdolności do pracy, podczas, gdy wobec orzeczonej niepełnosprawności oraz okazanej dokumentacji medycznej, jak również opinii biegłych, skarżący wobec licznych ograniczeń psychicznych i fizycznych mógłby wykonywać pracę tylko i wyłącznie w warunkach pracy chronionej, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności dostosowania miejsca pracy do jego licznych ograniczeń oraz z uwzględnianiem możliwości pogorszenia stanu zdrowia i braku jednoznacznych rokowań w najbliższej przyszłości.

W ramach podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) zarzucono naruszenie art. 233 k.p.c. w związku z art. 231 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. oraz 285 § 1 k.p.c. przez wywiedzenie z materiału dowodowego faktów z niego nie wpływających oraz sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego oraz przez przyjęcie za podstawę orzekania opinii biegłych, zawierające niespójne oraz nielogiczne wnioski i twierdzenia - przy jednoczesnym nie uwzględnianiu w ogóle niektórych opinii (np. opinii z dnia 4 października 2017 r., zgodnie z którą skarżący nie jest zdolny do pracy), jak również przez nie uwzględnienie dokumentacji medycznej dostarczonej przez skarżącego, a pochodzących z publicznych placówek medycznych wykluczających wpływ skarżącego na ich treść, co w efekcie doprowadziło do uznania skarżącego za zdolnego do pracy.

Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] i orzeczenie co do istoty sprawy przez przyznanie prawa do renty socjalnej, począwszy od 1 grudnia 2016 r. do dnia orzekania i na dalszy okres,

ewentualnie - o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu za postępowanie kasacyjne.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia (pkt 1); w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia (pkt 2); w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej (pkt 3). Stosownie do art. 5 tej ustawy, ustalenie całkowitej niezdolności do pracy następuje na zasadach i w trybie określonym w ustawie emerytalnej. Zgodnie z art. 15 ustawy o rencie socjalnej, w sprawach w ustawie tej nieuregulowanych stosuje się, między innymi, art. 12 i art. 13 ustawy emerytalnej.

Dokonując analizy pojęcia "całkowita niezdolność do pracy" w aspekcie art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, należy brać pod uwagę zarówno kryterium biologiczne (stan organizmu dotkniętego schorzeniami naruszającymi jego sprawność w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do jakiegokolwiek pracy), jak i ekonomiczne (całkowita utrata zdolności do zarobkowania wykonywaniem jakiegokolwiek pracy). Osobą całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej w związku z art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej jest więc osoba, która spełniła obydwa te kryteria, a więc jest dotknięta upośledzeniem zarówno biologicznym, jak i ekonomicznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2004 r., I UK 28/04, LEX nr 979161). W orzecznictwie przyjmuje się również, że decydującą dla stwierdzenia niezdolności do pracy jest utrata możliwości wykonywania pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności

organizmu przy braku rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Gdy więc biologiczny stan kalectwa lub choroba, nie powodują naruszenia sprawności organizmu w stopniu mającym wpływ na zdolność do pracy dotychczas wykonywanej lub innej mieszczącej się w ramach posiadanych lub możliwych do uzyskania kwalifikacji, to brak prawa do tego świadczenia. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 11/03, LEX nr 585793; z dnia 5 lipca 2005 r., I UK 222/04, LEX nr 989232).

W przedstawionym aspekcie należy wskazać, że pełnomocnik skarżącego nie eksponuje w skardze kasacyjnej konkretnej sytuacji medyczno – ekonomicznej wnioskodawcy, skupiając się na ocenie opinii biegłych lekarzy.

W myśl art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy. Od wskazanej wyżej zasady przewidziany został wyjątek. Zgodnie bowiem z art. 13 ust. 4 tejże ustawy, zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (zob. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, Dz.U. z 2016 r., poz. 1216) nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy. Oznacza to, że możliwość uznania całkowitej niezdolności do pracy jest wykluczona przy zachowaniu choćby ograniczonej zdolności do pracy, ale w tzw. normalnych (otwartych) warunkach pracy. Przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000 r., II UKN 134/00, OSNAPiUS 2002 nr 15, poz. 369; z dnia 4 lipca 2013 r., II UK 403/12, LEX nr 1350309).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że pojęcia "całkowita niezdolność do pracy" i "naruszenie sprawności organizmu" w rozumieniu art. 4 ustawy o rencie socjalnej nie są tożsame i stany te mogą powstać w różnych momentach. Całkowita niezdolność do pracy, będąca przesłanką prawa do renty socjalnej, może powstać po upływie okresów wskazanych w art. 4 ust. 1 tej ustawy, ale dla nabycia prawa do renty socjalnej istotne jest, aby przyczyna naruszenia

sprawności organizmu powodująca całkowitą niezdolność do pracy powstała nie później niż w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 pkt 1-3 ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2014 r., II UK 36/14, LEX nr 1548261). Przyjmuje się również, że przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 w związku z art. 13 ust. 4 ustawy emerytalnej nie oznacza niezdolności do wszelkiej pracy, ale odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu.

W toku postępowania dowodowego konieczne stało się odniesienie do normalnych (typowych) warunków pracy i przez ich pryzmat dokonanie oceny, na ile dana osoba z określonym schorzeniem (schorzeniami) jest w stanie podjąć zatrudnienie i wykonywać pracę w warunkach niedostosowanych do jej potrzeb (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 grudnia 2000 r., II UKN 134/00, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 369; z dnia 19 marca 2014 r., I UK 434/13, LEX nr 1446443). W orzecznictwie wskazuje się także, że art. 13 ust. 4 ustawy emerytalnej wyraża odrębność instytucji i celów ustawy dotyczącej rehabilitacji oraz ustawy emerytalnej (ustawy o rencie socjalnej). Ta odrębność oznacza, że ocena przesłanek niezdolności do pracy nie jest uzależniona od przesłanek niepełnosprawności, uzasadniającej objęcie danej osoby specjalną ochroną prawa socjalnego z zakresu rehabilitacji i zatrudnienia w szczególnych (chronionych) warunkach, gdyż są to odrębne kategorie pojęć (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2018 r., I UK 524/16, LEX nr 2455736 i przytoczone w nim orzecznictwo). W konsekwencji, niemożność wykonywania pracy spowodowana innymi przyczynami niż naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym niezdolność do zarobkowania nie stanowi o niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy emerytalnej.

Odnosząc te konstatacje do zarzutów skargi kasacyjnej należy wskazać, że pełnomocnik wnioskodawcy nie odnosi subsumpcji wskazanych wyżej przepisów do aktualnej sytuacji ubezpieczonego. Z opinii biegłych wynika, że skarżący był uprawniony do okresowej renty socjalnej od 1 października 2013 r. do 30 listopada 2015 r. Po zakończeniu jej pobierania miał około 20 lat i kształcił się w szkole o profilu administracyjnym. Nie wykonywał pracy w zakładzie pracy chronionej lub w

specjalnie przystosowanych dla niego warunkach. W końcowych konkluzjach biegli lekarze wskazali, że po 2015 r. stan chorobowy znajdował się w okresie remisji i nie można w sposób kategoriyczny (jednoznaczny) przedstawić rokowań co do dalszych efektów leczenia. Z opinii wynika też, że wnioskodawca wymaga wsparcia w okresie nauki, jednak stan jego zdrowia uniemożliwia stwierdzenie, że po 2015 r. był on całkowicie niezdolny do pracy. W postępowaniu sądowym następuje weryfikacja zaskarżonej decyzji organu rentowego w aspekcie jej słuszności na datę wydania decyzji.

Sąd Najwyższy nie zajmuje się oceną materiału dowodowego, nie ma również kompetencji do dokonywania kontroli prawidłowości oceny dowodów dokonanej przez sąd drugiej instancji według kryteriów opisanych w art. 233 § 1 k.p.c. W razie postawienia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym, Sąd Najwyższy nie dokonuje ponownej analizy wiarygodności i mocy zgromadzonych dowodów, lecz sprawdza prawidłowość wykorzystania przez sąd orzekający uprawnień przewidzianych w omawianym przepisie. Przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy (art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 4 ustawy emerytalnej) odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu, jednakże legitymowanie się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (art. 4 ust. 2 ustawy z 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) nie jest równoznaczne ze spełnieniem przesłanki całkowitej niezdolności do pracy, o której mowa w art. 4 ustawy z 2003 r. o rencie socjalnej, ani z pojęciem "niezdolności do pracy" z art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej, dlatego też brak całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu tego ostatniego przepisu uniemożliwia przyznanie prawa do renty socjalnej uzależnionego - po myśli art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej - właśnie od stwierdzenia takiej niezdolności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., II UK 403/12, LEX nr 1350309).

Sąd Najwyższy w tym kontekście uznał, że Sąd Apelacyjny w zaskarżonym skargą kasacyjną wyroku w sposób zgodny z prawem dokonał weryfikacji wszystkich okoliczności wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej na

podstawie wielu opinii biegłych lekarzy o specjalnościach adekwatnych do schorzeń wnioskodawcy, a występujące niejasności w tych opiniach zostały rozstrzygnięte w opinii instytutu naukowo – badawczego. Z opinii tych wynika, że brak było po 2015 r. podstaw do ustalenia, że po okresie edukacji wnioskodawca będzie mógł wykonywać pracę tylko na specjalnie stworzonych stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności jego organizmu.

Nie doszło więc do naruszenia zarzucanych w skardze kasacyjnej przepisów prawa materialnego ani procesowego.

Gdyby po okresie remisji dolegliwości chorobowych doszło do pogorszenia stanu zdrowia, nie było żadnych przeszkód do złożenia nowego wniosku o ustalenie prawa do renty socjalnej.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oraz co do kosztów pełnomocnika organu rentowego na podstawie art. 102 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.